

Analysavdelningen
Enheten för policy och statistik
Emilia Hygstedt
016-544 23 82
emilia.hygstedt@energimyndigheten.se

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Epost: m.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: anna.m.carlsson@regeringskansliet.se

Yttrande angående remiss av rapporten Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el, Ei R2018:06

Statens energimyndighet har i skrivelse, daterad 2018-06-20, beretts möjlighet att avge yttrande i rubricerat ärende.

Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker rapportens huvudförslag om ändringar i ellagen och elförordningen som innebär att en investering i stamnätet måste vara samhällsekonomiskt lönsam för att nätkoncession ska meddelas.
- Energimyndigheten anser att undantaget från lagkrav på samhällsekonomisk lönsamhet för anslutande elproduktion bör utredas om anslutningskostnaden för havsbaserad vindkraft slopas.
- Energimyndigheten menar att det utifrån förslaget om vilka effekter som ska ingå i den samhällsekonomiska analysen finns en risk att samtliga nyttor av en investering i stamnätet inte inkluderas, såsom dess betydelse för omställningen av elsystemet vad gäller t.ex. elektrifiering.

Energimyndighetens ställningstagande

Rapportens förslag är väl underbyggda men Energimyndigheten noterar att rapporten avgränsats till att inte innehålla någon uppskattning av huruvida nuvarande nätreglering leder till en samhällsekonomiskt ineffektiv utbyggnad. Givet att det idag till viss del görs samhällsekonomiskt olönsamma stamnätsinvesteringar (eller att samhällsekonomiskt lönsamma investeringar uteblir) delar Energimyndigheten bedömningen att nyttan med förslaget överväger dess merkostnader. Energimyndigheten välkomnar därför förslaget att den samhällsekonomiska lönsamheten får ökad betydelse vid investeringsbeslut i stamnätet.

Vidare syftar förslaget till att beslutsunderlagen ska innehålla kompletta samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar och att beslutsprocessen ska bli mer transparent, vilket Riksrevisionen funnit brister med dagens nätreglering. Mot den bakgrunden samt de stora investeringar som Svenska kraftnät planerar

för tillstyrker Energimyndigheten förslaget. Samhällsekonomiskt lönsamma investeringar leder till ett effektivt resursutnyttjande och motverkar att elnätskundernas kostnader för stamnätet blir högre än nödvändigt.

Energimyndigheten menar att det i ett scenario med slopade anslutningskostnader för havsbaserad vindkraft¹, som medför att kostnaderna i större utsträckning belastar elnätskunder istället för anslutande företag/producenter, inte är självklart att dessa stamnätsinvesteringar ska undantas lagkravet om samhällsekonomisk lönsamhet. I synnerhet då anslutningskostnader för havsbaserad vindkraft bedöms kunna utgöra en betydande del av framtida investeringar. Energimyndigheten understryker dock vikten av att undantag från kravet om samhällsekonomisk lönsamhet måste göras för åtgärder som inte är samhällsekonomiskt lönsamma men nödvändiga för t.ex. leveranssäkerhet, inklusive civilt försvar.

Vidare anser Energimyndigheten att Ei har tagit fram ett väl utarbetat förslag på hur den samhällsekonomiska analysen ska vara utformad, vilka effekter som ska inkluderas, hur samråd ska genomföras samt hur lönsamhetsbedömningen ska offentliggöras. Energimyndigheten menar emellertid att förslaget behöver utredas vidare om regeringen godkänner författningsförslaget, vilket Ei också skriver i rapporten. Energimyndigheten vill dock utifrån förslaget om vilka effekter som ska inkluderas i den samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningen påpeka risken för att analysen blir för snäv och inte inkluderar samtliga eller långsiktiga nyttor av en investering i stamnätet. Stamnätets roll i omställningen av elsystemet bör poängteras för att undvika att stamnätet bromsar utvecklingen av t.ex. elektrifieringen av transport- och industrisektorn. Vidare menar Energimyndigheten att informationssäkerhet och planering för civilt försvar behöver beaktas i processen och spridningen av de samhällsekonomiska analyserna i den fortsatta utredningen. Kapacitetsbrister som uppstår lokalt på grund av begränsningar i stamnätet och riskerar att bromsa lokalisering av nya industrier och bostadsområden bör också beaktas.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Gustav Ebenå. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit enhetschef Maria Westrin. Föredragande har varit handläggaren Emilia Hygstedt.

Gustav Ebenå

Emilia Hygstedt

---

¹ Slopade anslutningskostnader för havsbaserad vindkraft (ER 2018:06), samt tilläggsuppdrag om samhällsekonomiska konsekvenser.